

УДК 82.091

Ю. Ковальчук, асист.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ЄВРОПЕЙЦІ В КОРЕЇ: ОБРАЗИ В ДОКУМЕНТАЛЬНІЙ ТА ХУДОЖНІЙ ПРОЗІ XVII – ПОЧАТКУ XX СТ.

У статті наведено порівняльне дослідження літературних образів європейців у Корей у щоденнику Г. Гамеля (1666 р.) та в художній прозі Дж. Лондона (1914 р.). За допомогою методів літературної імагології та крос-культурного підходу здійснюється аналіз образів головних героїв європейців та особливостей сприйняття ними корейської культури.

Ключові слова: документальна проза, художня проза, літературний образ, літературна імагологія.

Гендрік Гамель, член команди голландського судна, що в XVII ст. зазнало катастрофи біля берегів Корей, уклав щоденник, в якому яскраво представлена тема крос-культурної взаємодії між європейцями і місцевим населенням. Цінність цього літературного пам'ятника полягає також у тому, що він є першим в історії письмовим джерелом, котре містить опис Корей автором, який особисто побував у цій країні. На початку XX ст. видатний американський письменник Джек Лондон створив роман "Міжзор'яний мандрівник", поклавши в основу сюжету однієї з його глав документальний матеріал Г. Гамеля.

Проблематика, пов'язана зі щоденником Г. Гамеля і його художньою версією, неодноразово розглядалася в наукових розвідках [1; 4; 6; 10; 3; 11]. Дослідники [10; 3] відмічали, що роман Дж. Лондона має зв'язок зі звітом голландського мореплавця, однак досі не було запропоновано детальної порівняльної характеристики дійових осіб цих творів. Новизна нашої статті полягає у вивченні двох текстів із застосуванням компаративного підходу, що дозволить виробити цілісне розуміння образів європейців у Корей.

Таким чином, об'єктом дослідження в статті послужать згадані вище твори, а предметом – типи літературних персонажів європейців, що проживають у Корей. Мета статті полягає у розгляді змін, внесених Дж. Лондоном в образ європейця в Корей у творі за мотивами оригінальних записів Г. Гамеля та аналізі особливостей рецепції цими європейцями корейської культури.

Голландське торгове судно "De Sperwer" у 1653 р. на шляху з Тайваня до Японії розбилася на рифах поблизу корейського острова Квельпарт (Чжечжудо). Про тринадцятирічне перебування в Корей Г. Гамель склав у 1666 р. досить об'ємний звіт, ставши першим європейцем, котрий представив опис Корей.

Як свідчить Г. Гамель, перші години після зустрічі з місцевими на корейському березі були сповнені тривоги за своє життя: табір чужоземців на пляжі був оточений великою кількістю солдатів, їх закували у ланцюги і грубо кинули на землю перед командиром.

Остороги та суворість корейців відносно чужинців від самого початку і протягом усіх тринадцяти років чергувалися з доброзичливістю. Страхи щодо своєї долі ніколи не залишали голландців, їхнє життя в Корей було низкою жорстоких злигоднів та покращень, і вони ніколи не могли бути впевненими у своєму майбутньому. Наприклад, коли в очікуванні розпоряджень короля іноземців кілька місяців тримали під замком на рисі й воді, добродушний губернатор острова Чжечжудо покращив їхній раціон, дозволив виходити на прогулянки, запрошував до своєї оселі на обід, навчав корейським словам і в різний спосіб намагався розрадити. Цій людині Г. Гамель висловив вдячність за дружні почуття й турботу в такій формі: "Язичник піклувався про нас так, що багатьом з християн було б соромно" [5, с. 8]. Однак з приходом нового губернатора умови утримання голландців різко погіршилися. Деякі з них, впадши у відчай,

захопили човен і зробили невдалу спробу втечі, за що понесли тілесне покарання.

Здійснивши у супроводі конвою подорож Корейю й опинившись у столиці, голландці попросили короля дозволити їм залишити країну, проте отримали від нього відмову, але при цьому й обіцянку надавати їм підтримку.

Голландці близько трьох років прослужили у столиці в гарнізоні варті палацу, постійно страждаючи від нестачі харчів і теплої одягу. Іншою проблемою на початковому етапі була надокучлива цікавість місцевих: "Прості люди острова (Чжечжу) розповсюдили чутки, що ми більше схожі на чудовиськ, ніж на людей. Вони казали, що для того, щоб випити щось, нам доводиться класти ніс за вухо, що, оскільки наше волосся світле, ми схожі на підводних істот, а не на людей <...> ми ледве могли просунути вузькими провулками біля будинків, де ми жили, і навіть у наших домівках натовп не давав нам ані найменшого спокою. Врешті решт генерал заборонив відвідувати нас без його дозволу. Іноді навіть раби без відома своїх панів витягали нас з наших будинків і глумилися з нас" [5, с. 15].

З цього уривку можна зрозуміти, що корейці бачили в іноземцях перш за все створіння з дивною зовнішністю. До них не ставилися як до рівноправних потенційних партнерів, але водночас і не сприймали як серйозних ворогів. Не лише прості люди, але й король та аристократія не раз задовольняли свою цікавість і розважалися, розглядаючи іноземців [5, с. 14–15].

Стомившись від мук та принижень, двоє голландців зробили ще одну спробу здобути свободу. Вони звернулися до маньчжурського посла, котрий прибув до Сеула, з проханням забрати їх з Корей і допомогти повернутися додому. Такий вчинок чужоземців загрожував корейському правителю, що був васалом маньчжурської династії Цін, серйозним політичним скандалом. Однак корейським чиновникам вдалося владнати інцидент, бунтівники були посаджені до в'язниці, де вони й загинули. Після цього прояву непослуху усіх голландців вислали до провінції Чжолладо, де їх розділили на три групи й поселили у різних місцях. У наступні роки їм довелося жити у надзвичайній скруті, заробляючи на прожиток тяжкою працею і навіть милостинею, мандруючи різними містами й буддійськими монастирями. Врешті у 1666 р. вони прийняли важке рішення ризикнути життям заради звільнення: "Ми віддали перевагу тому, щоб один раз випробувати своє везіння, аніж постійно жити у цій язичницькій країні у смутку, тузі й рабстві, котрі нам щоденно приносила юрба недоброчинних людей" [5, с. 29]. Частина голландців, включаючи Г. Гамеля, організувала втечу на невеликому човні до Японії, котра в той час підтримувала з голландцями обмежені торговельні стосунки. Розповівши про свої обставини, вони попросили японців сприяти визволенню решти товаришів, чого незабаром вдалося домогтись.

Після звільнення з Кореї члени команди судна "De Sperwer" були зобов'язані звітувати керівництву Голландської Ост-Індійської компанії, в якій вони служили, про те, яким чином вони втратили корабель, завантажений товарами, і чому від них так довго не було звісток. Можливо, що Г. Гамель навмисне вдавався до темних тонів під час оповіді, щоб виправдатися за нанесення компанії збитків і уникнути покарань чи штрафів. Розповідаючи у щоденнику про жалюгідне становище голландців у Кореї, залежність від обставин і сваволі чиновників, Г. Гамель уповні зізнається у своїй безпорадності. Спроби його товаришів боротися за звільнення закінчилися крахом, тому ті, хто залишилися живими, заради порятунку упокорювалися й терпіли різноманітні приниження й знєгоди. Той факт, що голландців тримали в Кореї всупереч їхній волі, практично в полоні, мав справити на читача-сучасника враження про надзвичайне варварство корейців, які не бажали допомогти нещасним повернутися на батьківщину. Крім того, повідомлення про обмеження прав на пересування, мізерний раціон, нестачу теплого одягу, необхідність виконувати примусові роботи за наказами чиновників мали шокувати читача, й у нього складалася думка про безжальність азіатів-язичників, виникало глибоке співчуття до братів по християнській вірі.

Нестандартно критичне трактування опису перебування голландських моряків у Кореї запропонував у першій половині XIX ст. німецький сходовознавець Ф. Зібольд. Він виправдовував відмову корейського правителя відпустити голландців бажанням забезпечити свою країну від іноземного втручання. На думку Ф. Зібольда, становище голландців у Кореї було цілком стерпним, їм були надані можливості власними силами забезпечувати себе, і тому він докоряв Г. Гамеля та його товаришам за те, що саме їхня поведінка й спричинила жорстке ставлення до них, а також за надмірне перебільшування своїх страждань [1, с. 51–52].

В тексті Г. Гамеля відчувається, що він дистанціюється від об'єктів і явищ, які спостерігає, хоча його твір і позбавлений відвертих ксенофобських висловлювань щодо корейців. Його товариші не стали добровільно інтегруватися у корейське суспільство, не ставилися з пошаною до місцевих порядків. Звіт голландського автора є зібранням фактів, покликаних, як на нашу думку, приголомшити і позабавляти європейських читачів. Г. Гамель прагнув викласти якнайбільше відомостей про дивні корейські звичаї, не критикуючи й не схвалюючи нічого прямо, але, очевидно, очікуючи від читачів то осуду, то захоплення.

Так, в його викладенні корейська система правосуддя виглядає лютою, сексуальні погляди розпусними, а шлюбні традиції – жорстокими відносно до жінок [5, с. 57–59, 61, 63–64]. Стосовно національного характеру корейців Г. Гамель висловився суперечливим чином: "<...> цей народ вельми схильний до крадіжок, брехні й обману. Їм не можна надмірно довіряти. Вони вважають це героїзмом, якщо заподіють шкоду комусь, це не вважається ганебним. <...> З іншого боку, корейці добродушні й довірливі. Ми могли змусити їх повірити у все що завгодно"; крім того, корейці надзвичайно боягузливі: "<...> коли маньчжури пришли по льоду і захопили країну, більше солдатів повіислося у лісі, ніж загинуло від рук ворогів. <...> Вони не виносять вигляду крові. Коли хтось падає у битві, решта розбігається" [5, с. 67].

Разом з тим Г. Гамель звертає особливу увагу на любов корейців до навчання, повагу до писемного слова, надзвичайно турботливе ставлення батьків до дітей та дорослих дітей до літніх батьків [5, с. 64, 65, 67, 71].

Корейська державна система в його описі показана ретельно продуманою і справедливою, хоча він і визнає, що порушення різного роду відбуваються повсюдно. Зокрема, в Кореї вся земля належить королю і надається чиновникам у тимчасове користування на термін служби [5, с. 54]. Щоб отримати чиновницьку посаду, необхідно скласти державні іспити [5, с. 64]. Строк служби державних службовців складає лише один або три роки, причому король суворо наглядає за ними і карає за зловживання та недбалість усуненням з посади, довічним вигнанням чи навіть стратою [5, с. 56]. Також під час проходження королівської процесії громадяни будь-якого статусу мають право передавати королю свої прохання чи скарги, які обов'язково будуть розглянуті особисто правителем [5, с. 72].

Щоденник Г. Гамеля приніс до Європи інформацію про незвідану досі далеку Корею, і в цьому полягає його безперечна історична цінність. Одразу ж після публікації у 1668 р. книжка користувалася популярністю завдяки новизні й екзотичності місця дії. Вона була перекладена основними європейськими мовами, а також використана видатним ученим свого часу Ніколаасом Вітсеном в енциклопедичній праці "Північна і Східна Тартарія" у 1692 та 1705 рр.

І все ж, становище Г. Гамеля та решти тих, хто вижив і повернувся додому у ролі жертв і страждальців, а не героїв-переможців, виглядало безславним, адже вони виявилися зломленими азіатами, мусили покорятися їм протягом довгих тринадцяти років. Персонажі, що не здобули слави у чужих землях, забувалися та ігнорувалися, бо історія людей, які не підкорили варварів і не привезли додому жодних скарбів, не тішила самолюбства західної публіки. І, незважаючи на те, що записки Г. Гамеля містили багато деталей про корейський побут та захоплені перипетії, популярність книжки була тимчасовою і незабаром згасла.

Епоха Великих географічних відкриттів й успішна колонізація багатьох віддалених земель окрилили західних людей, навіяли їм упевненість у вищості над іншими народами. Ось чому висадка голландців у Кореї, невдала з того погляду, що за нею не настало ані встановлення торговельних стосунків, ані тим паче колонізації цієї країни, розчарувала західний світ.

Частотність згадування тієї чи іншої країни в науковій і художній літературі та ступінь фокусування уваги на ній визначалася її стратегічною важливістю для Заходу, мірою залучення у стосунки із західними державами [9, с. 4]. До публікації звіту Г. Гамеля про Корею склалося уявлення як про одну з провінцій Китаю, тому вважалося, що в ній немає нічого унікального, і її не прагнули вивчати спеціально. Свідомо голландських моряків змінило уявлення про Корею в європейському суспільстві, тепер стало ясно, що ця країна має власну культуру і відрізняється від Китаю, проте недоступність Кореї, зумовлена її політикою самоізоляції, повідомлення про відсутність там цінних товарів та природних ресурсів позбавили її привабливості. З цих причин до щоденника Г. Гамеля знову звернулися тільки в кінці XIX ст., після примусового відкриття Кореї західними державами, коли ця країна вважалася перспективною для освоєння західними колонізаторами, але щодо неї було відомо вкрай мало.

Англійська версія щоденника голландця була передрукована у 1885 р. у праці американського сходовознавця Вільяма Еліота Гріфіса, котрий охарактеризував цю історію як "нещасливу подорож", що привела європейців на "негостинний півострів", а їхнє життя в Кореї назвав "перебуванням у полоні" [4, с. 35]. Завдяки цьо-

му виданню з твором Г. Гамеля познайомився Дж. Лондон – один з провідних авторів початку ХХ ст. Пригоди Г. Гамеля надихнули письменника на створення однієї з глав роману "Міжзоряний мандрівник". Цей роман і досі залишається маловідомим, як і в цілому той факт, що частина творчої спадщини Дж. Лондона стосується Кореї (Дж. Лондон познайомився з Кореєю у 1904 р., коли працював кореспондентом на фронтах Російсько-японської війни. Крім вищезгаданого роману, корейській тематиці він присвятив низку статей та одне оповідання. Дж. Лондон отримав вкрай негативні враження від бідного побуту Кореї. У статтях та листах з фронту він продемонстрував неприкриту відразу до корейців і їхнього способу життя, критикуючи їх за фізичну й моральну слабкість [12, с. 38–162; 7, с. 401–422]. Докладно див.: Ковальчук Ю. А. Генеза корейських образів у художній прозі Дж. Лондона / Ю. А. Ковальчук // Мова і культура. – 2012. – Вип. 15. – Т. IV (158). – С. 257–265; Ковальчук Ю. А. Образи Кореї та корейців у публіцистичній прозі Джека Лондона / Ю. А. Ковальчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. – 2013. – Вип. 1 (19). – С. 60–63.).

Письменник був майстром пригодницької літератури і чудово розумів закони жанру, ключовий принцип якого полягає у тому, що головний персонаж долає труднощі, у неймовірних пригодах підтверджує свою стійкість духу, кмітливості, мужності. Щоденник Г. Гамеля став джерелом натхнення Дж. Лондона, але в ньому дійові особи європейці ніяк не підходили на звання героїв, тому він відчув потребу "відкоригувати" сюжет, показати європейця в Кореї не в якості жертви варварського народу, а героя-переможця, який відповідав би очікуванням західного читача. Пригодницький жанр вимагав від письменника також відвести у корейському епізоді чимало простору для любовної лінії, зовсім відсутньої в оригінальних записках Г. Гамеля.

За сюжетом глави XV "Міжзоряного мандрівника" голландське судно розбивається біля острова, невідомого європейським мореплавцям, де тим, хто вижив, дають притулок місцеві рибалки. Звідти чужоземців перевозять на материк, де зачиняють у в'язниці й обходяться з ними вкрай погано. Через деякий час їх викликають до королівського двору. По дорозі до столиці головний герой Адам Стренг навчається від офіцера, який супроводжує в'язнів, основам корейської мови, етикету, пісням. У палаці А. Стренг вдається до хитрощів: заявляє корейською мовою, що він насправді кореєць, нащадок королів династії Горьо, а решта моряків – його раби. Він начебто через помилку богів народився у чужому краю, хоча з дитинства говорив корейською. Король надає А. Стренгу покої у палаці, дарує йому високий чин і дозволяє вступити у шлюб з принцесою Ом. Але незабаром відбувається переворот, організований Чжон Мончжу – вельможею, який раніше бажав одружитися з принцесою Ом з метою отримання влади. Ставши правителем, Чжон Мончжу спрямовує на А. Стренга і принцесу Ом витончену помсту. По всій країні оголошено, що їх не можна вбивати, однак також не можна допомагати їм. Довгі роки закохані живуть знедоленими жебраками, їх переслідують агенти Чжон Мончжу. Після сорока років поневірянь на їхньому шляху випадково з'являється паланкін, в якому їде могутній ворог. Нестримний гнів закипає у душі А. Стренга, він кидається на Чжон Мончжу і душить його, після чого теж помирає від ударів стражників.

Слід звернути увагу на те, що, коли А. Стренг проголошує себе корейським принцом за народженням, він неначе одягає маску, грає роль, обдурюючи довірливих

придворних і короля. А. Стренг домігся високого становища в Кореї обманом, а не завдяки чесності й наполегливості. Ним керує лише прагнення гарантувати свою безпеку та процвітання, а не щире бажання стати схожим на корейців і перейняти їхній менталітет.

Мотив боротьби за виживання червоною ниткою проходить крізь усю художню прозу Дж. Лондона. А. Стренг постає типовим персонажем, який демонструє фізичну силу, витривалість, рішучість і вміння пристосовуватися до ситуації. Навіть програвши у суперництві з Чжон Мончжу, А. Стренг не впадає у відчай, а протягом десятків років підтримує своє існування, мужньо зносить злигодні, і в рішучій сутичці зі своїм могутнім ворогом у кінці життя все ж таки перемагає його.

У корейському епізоді Дж. Лондон робить акцент на проблемі набридливої цікавості місцевих до чужоземців, однак не наводить інших визначальних характеристик корейського народу. Адам Стренг, який виступає оповідачем, повідомляє про деякі незвичайні для європейця риси корейської матеріальної культури (кухня, національний костюм, устрій житла тощо), проте позиція його цілком нейтральна. Деталі корейського життя не є предметом спеціального інтересу автора, вони слугують лише екзотичним тлом для пригодницьких перипетій.

Підбиваючи підсумки, зазначимо, що твір Г. Гамеля є цінним джерелом для вивчення особливостей рецепції європейським спостерігачем елементів матеріальної та духовної культури Кореї ХVII ст. Образи Кореї та її народу склалися у автора щоденника з чистого листка, на основі безпосередніх вражень, без впливу попередньо набутих настанов та шаблонів. При цьому записи Г. Гамеля показують, наскільки нелегким був процес акультурації та соціалізації голландських мандрівників на корейській землі. Оповідач змальовує боротьбу за виживання на чужині у небезпечних і скрутних ситуаціях, щиро сповідується у власній слабкості та страхах за свою долю. Однак у творі Дж. Лондона, який спирався на голландське першоджерело, зображений зовсім інший типаж персонажа-європейця. Він є втіленням переваги західної людини над азіатами у силі духу, витривалості, винахідливості і постає героєм-переможцем, який викликає у місцевих захоплення і повагу.

Список використаних джерел:

1. Зибольд Ф. Путешествие по Японии или описание Японской империи в физическом, географическом и историческом отношениях / Филипп Зибольд. – СПб., 1854. – Т. 3. – 371 с.
2. Лунина И. Е. Художественный мир Джека Лондона: человек – природа – цивилизация: дис. на соискание науч. степени докт. филол. наук / Ирина Евгеньевна Лунина. – М., 2010. – 618 с.
3. Chang Young-Hee. Korean Sources and References in Jack London's The Star Rover / Chang Young-Hee // Journal of American Studies. – 2003. – Vol. 35. – No. 3. – P. 5–20.
4. Griffis W. E. Corea, Without and Within / William Elliot Griffis, Hendrik Hamel. – Philadelphia, 1885. – 315 p.
5. Hamel H. Hamel's Journal and A Description of the Kingdom of Korea, 1653–1666 / Hendrik Hamel; Eng. transl. by J.-P. Buys. – Seoul: Royal Asiatic Society, Korea Branch, 1994. – 107 p.
6. Ledyard G. The Dutch Come to Korea / Gari Ledyard, Hendrik Hamel. – Seoul: Royal Asiatic Society, Korea Branch, 1971. – 231 p.
7. London Ch. The Book of Jack London / Charmian London, Jack London. – New York, 1921. – Vol. I. – 422 p.
8. London J. The Star Rover / Jack London. – New York, 1915. – 329 p.
9. Steinberg D. I. Tenuous Impressions: Images of Korea in Western Literature / D. I. Steinberg // Korea Journal. – 1982. – Vol. 22. – No. 9. – P. 4–10.
10. 김태진. Jack London 과 한국 – The Star Rover 중의 조선삼화를 중심으로 / 김태진 // 영어영문학. – 1992. – 제38권. – 1호. – P. 151–167.
11. Walraven B. Reluctant Travellers: Shifting Interpretation of the Observations of Hendrik Hamel and his Companions / B. Walraven // Sungkyun Journal of East Asian Studies. – 2007. – Vol. 7. – No. 1. – P. 19–32.
12. 책 런던. 책 런던의 조선사람 엿보기 (제2판). 1904년 러일전쟁 중군기 / 책 런던; 윤미기 옮김. – 서울: 한울, 2011. – 253 p.

Надійшла до редколегії 26.09.13

Ю. Ковальчук, асистент.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев

ЕВРОПЕЙЦЫ В КОРЕЕ: ОБРАЗЫ В ДОКУМЕНТАЛЬНОЙ И ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПРОЗЕ XVII – НАЧАЛА XX В.

В статье приводится сравнительное исследование литературных образов европейцев в Корее в дневнике Х. Хамеля (1666 г.) и в художественной прозе Дж. Лондона (1914 г.). С помощью методов литературной имагологии и кросс-культурного подхода совершается анализ образов главных героев европейцев и особенностей восприятия ими корейской культуры.

Ключевые слова: документальная проза, художественная проза, литературный образ, литературная имагология.

Yu. Kovalchuk, teaching assistant

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

EUROPEANS IN KOREA: IMAGES IN DOCUMENTARY AND FICTIONAL PROSE OF THE 17– BEGINNING OF THE 20th CENTURIES

The article is a comparative study of the literary images of the Europeans in Korea in the diary of the Dutchman H. Hamel (1666) and fictional prose by J. London (1914). By the means of the methods of literary imagology and cross-cultural approach are analyzed the images of Korean people in these writings.

Keywords: documentary prose, fictional prose, literary image, literary imagology.

УДК 821.521 МОРИ ОґАЙ

О. Левицька, здобувач

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

ГЕНЕЗА ТА ПРОТОТИПИ ГЕРОЇВ ПОВІСТІ МОРИ ОґАЙ "БУЛЬБАШКИ НА ВОДІ"

У цій статті розглядається історія написання повісті Морі Оґай "Булбашки на воді", а також прототипи героїв з точки зору порівняння образів твору з реальними особистостями та персонажами західної літератури.

Ключові слова: повість, прототип героя, генеза повісті.

Повість Морі Оґай, "Булбашки на воді" (Утаката но кі), була опублікована в 1890 році в одинадцятому випуску журналу "Запруда" (Шіґарамі соші). Основа сюжету ріднить її з "Танцівницею": японець Косе вчиться в Академії мистецтв у Мюнхені, пише картину "Лоралея" і закохується у свою модель, сироту Марі. Батько Марі служив колись придворним живописцем у Людвіга II, герцога Баварського, який був безмежно закоханий у матір Марі, через що й збожеволів. Герцог, прогулюючись якимось по берегу озера Штарнбергзее, бачить Марі, яка плаває на човні з Косе по озеру. Він приймає Марі за її матір, кидається у воду й тоне в озері. Марі, у свою чергу, теж збожеволіє й тоне. Людське щастя Косе й Марі короткочасне, як булбашки на воді.

Персонажі повісті "Булбашки на воді" мають свої прототипи в реальному житті. Косе – прототип художника Харада Наоджіро. Існувала в дійсності й натурниця Марі Хубер, з якої художник написав портрет і назвав його "Німецька дівчина". Герцог Людвіг II дійсно втопився в 1886 році.

Генеза "Булбашок на воді" була описана Оґай у дев'ятому томі "Збірки творів Оґай" (Оґай дзеншю):

"Я був досить здивований, що історія кохання, описана в моїй історії, відбувалася насправді..., хоча, частину про короля я запозичив з п'єси, яку знаю ще з часів навчання у Німеччині. П'єса була опублікована в літературному журналі, який називається "Реклама" (Reclam). Він публікує класичні твори у сучасній обробці, і тому цей журнал продається дешевше. П'єса була написана німецькою і досить велика її частина була зовсім позбавленою будь-якого літературного смаку. Якби вона була написана добре, я ніколи б не відчув, що за допомогою цього матеріалу можу створити щось своє, але оскільки це була дуже бідна робота я, врешті-решт, використав її сюжет без вагань." [14, с. 514.]

З метою поліпшення німецької роботи, яку він читав у Німеччині, Оґай взявся перетворити історичний матеріал у художній твір. Він вибудовував власну версію повісті у своїй резиденції в Мюнхені з 8 березня 1886 по 15 квітня 1887 р.

Прибуття Оґай в Мюнхен тісно переплітається з історією Косе. Відповідно до записів у "Німецькому щоденнику"

(Доцу ніккі), Оґай прибув в Мюнхен 8 березня 1886 року і побачив, що вулиці заповнені людьми в масках і костюмах, які святкували закінчення карнавалу, який проходив у місті з 7 січня по 9 березня. Оґай прибув в понеділок перед Попільною серединою, найбільшим днем святкування. У "Булбашках на воді" Косе розповідає, що вперше побачив Марі ввечері, в останній день карнавалу, коли на вулицях вирували натовпи гуляк, а кафе були переповнені клієнтами.

Художня школа, опис якої читач зустрічає у першому розділі відповідає Академії мистецтв (Hochschule der bildenden Künste), що знаходиться в декількох хвилинах пішки на захід від Переможної арки Сіґестор (Siegestor). Академія була заснована в 1808 році і виховала багатьох відомих художників, німецьких та іноземних. Ректором Академії, як зазначає Оґай, був Карл Теодор фон Пілоті (Carl (Karl) Theodor von Piloty, 1826 – 1886), історичний живописець, що народився в Мюнхені.

Кафе "Мінерва" (Minerva) також насправді існувало, що і підтверджує запис у "Німецькому щоденнику" від 15 серпня 1886 року.

Зимовий сад, в якому Людвіг II проводив більшу частину свого вільного часу у розвагах з друзями також дійсно знаходився в одній з частин зимового саду.

Фрідріх фон Циглер (Friedrich von Ziegler), який допомагав матері Марі врятуватися від залицянь герцога насправді був особистим секретарем Людвіга II.

Штарнберг (Starnberg), місце трагічної загибелі герцога, дуже точно описаний Оґай. Озеро Штарнберг, яке до 1962 року мало назву Вюрмзее (Würmsees), знаходиться в сімнадцяти милях на північний захід від Мюнхена. Місто Штарнберг знаходиться у північного берега озера, в той час як Леоні і Берг – на східному березі. Кафе, де Косе і Марі зустрілися перш, ніж орендувати човен в Леоні, певно є Ґастхоф Леоні (Gasthof Leoni), в якому одного разу зупинявся Оґай.

Згідно "Німецькому щоденнику", Оґай знаходився у Штарнберзі: з 18 квітня по 27 червня 1886 р., з 30 липня 1886 р., 2–8 вересня 1886 р., 23 жовтня 1886 р., 13–14 листопада 1886., 11 квітня 1887 р.

Герцог Людвіг II (1845 – 1886) був королем Баварії з 1864 по 1886 рр. Він був великим покровителем мистецтв